

A

בס"ד
Intro

Today we will learn בע"ה Of נדרים of דף ע"ה
Some of the topics we will learn about include.

חכם מתיר
בלשון מותר לך
A Chacham nullifies Nedarim when he states מותר לך
בעל מיפר
בלשון מופר לך
A husband nullifies his wife's Nedarim when he states מופר לך

חכם
שאמר בלשון בעל
ובעל
שאמר בלשון חכם
לא אמר כלום
If a Chacham uses the words מופר לך ;
OR
A husband uses the words מותר לך ;
The Neder is NOT nullified.

The Machlokes regarding the Drasha of מה
based on their Machlokes
אם יש שאלה בהקדש
Whether a Chacham can nullify a Neder of הקדש?

התרת נדרים
ביחיד מומחה
An expert Talmid Chacham can nullify Nedarim by
himself. And
התרת נדרים
בשלושה הדייטות
Three laymen can also nullify Nedarim.

Halachah of הרב חגיגה
השותק על מנת למיקט
מפר אפילו מכאן ועד עשרה ימים
A person who hears his wife's Neder and was silent ביום
only to annoy his wife so that she will assume that
he validated her Neder, when in truth he did NOT want
to nullify the Neder;
He may nullify the Neder even 10 days after שמעו.

However, the Gemara concludes that
השותק ע"מ למיקט
אינו מיפר כלל
He may NOT nullify the Neder after שמעו.

A

בעל מיפר
בלשון
מופר לך

החכם מתיר
בלשון
מותר לך

ובעל
שאמר בלשון
חכם

חכם
שאמר בלשון
בעל

מחלוקת בית שמאי ובית הלל

אם יש שאלה
בהקדש

halachah of ע"מ חגיגה

השותק ע"מ למיקט
מפר אפילו
מכאן ועד עשרה ימים

התרת נדרים
ביחיד מומחה

התרת נדרים
בשלושה הדייטות

halachah of ע"מ חגיגה

השותק ע"מ למיקט
אינו מיפר כלל

B Some of the terms and concepts we will learn about include

חכם עוקר נדר מעיקרו

A Chacham nullifies the Neder retroactively.

However

בעל מיפר מכאן ולהבא

A husband only nullifies his wife's Nedarim from now on.

מליקת עוף בפנים

When one brings a bird for a Korban, the Kohen performs מליקה, severs the back of the bird's neck with his nail. However

שחיטת עוף בחוץ

One is only liable for שחוטת חוץ, the Issur to bring a Korban out of the Bais Hamikdash, when he performs שחיטה, cuts the bird's סימנים.

B

מיפר
מכאן ולהבא
שחיטת עוף בחוץ

חכם
עוקר נדר מעיקרו
מליקת עוף בפנים

1 So let's review ...

The Gemara cites a Braisa

החכם מתיר

A Chacham nullifies a Neder by stating

מותר לך

The Ran provides two explanations:

1.

Because the Pasuk states;

'איש כי ידר נדר לה' וגו'

לא יחל דברו

A person who makes a Neder shall not defile his words.

And the Gemara in מסכת חגיגה says;

הוא אינו מיחל

אבל אחרים מוחלין

Only HE may NOT violate, and treat the Neder as חולין.

However, a Chacham can nullify the Neder, and it becomes חולין. And as the Ran explains;

בחולין

מותר שייך למימר בהו

The word מותר is appropriate for חולין.

The second reason is, since

חכם עוקר נדר מעיקרו

A Chacham nullifies the Neder retroactively;

לישנא דמותר שייך

בדבר שהיה מותר מעיקרו

The word מותר generally indicates that it was always מותר.

The ר"ן cites the ירושלמי that a חכם can also say

אין כאן נדר

אין כאן שבועה

Which also indicate that there never was a Neder

2 However

בעל מיפר

A husband nullifies his wife's Nedarim when he states

מופר לך

1.

Because the Pasuk clearly states

ואם הפר יפר אותם אישה ביום שמעו

2.

And since

בעל מיפר מכאן ולהבא

A husband only nullifies his wife's Nedarim from now on;

לשון מופר

שייך מכאן ואילך

means to cancel from NOW ON.

The רמב"ם adds that the בעל can also say בטל

Or

אין נדר זה כלום

Or something similar which indicates nullification from now on

1

בריוותא:

החכם מתיר

by stating

מותר לך

חכם עוקר נדר
מעיקרו

לישנא דמותר שייך
בדבר שהיה מותר
מעיקרו

*The ר"ן cites the ירושלמי
that a חכם can also say*

אין כאן נדר
אין כאן שבועה

איש כי ידר נדר לה'...
לא יחל דברו

הוא אינו מיחל
אבל אחרים מוחלין
בחולין
מותר שייך למימר בהו

2

בעל מיפר

by stating

מופר לך

בעל מיפר
מכאן ולהבא

לשון מופר
שייך מכאן ואילך

*The רמב"ם adds
that the בעל can also say*

בטל
OR אין נדר זה כלום

ואם הפר
יפר אותם אישה
ביום שמעו

3 Therefore,
 אמר רבי יוחנן
 חכם שאמר בלשון בעל
 ובעל שאמר בלשון חכם
 לא אמר כלום
 If a Chacham uses the words מופר נך; or
 If a husband uses the words מותר נך;
 The Neder is NOT nullified, because, as the Braisa cites
 the source in the Pasuk of Nedarim;
 וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל לאמר
 'זה הדבר אשר צוה ה'

 The words זה הדבר imply that all matters of Nedarim must
 be just so – exactly as specified. Therefore,
 חכם מתיר
 ואין בעל מתיר
 And
 בעל מפר
 ואין חכם מפר
 =====

3

אמר רבי יוחנן

<p>ובעל שאמר בלשון חכם</p>	<p>חכם שאמר בלשון בעל</p>
---	--

לא אמר כלום

וידבר משה אל ראשי המטות
 לבני ישראל לאמר
 'זה הדבר אשר צוה ה'

*All matters of Nedarim must be just so
 exactly as specified*

Therefore...

<p>בעל מפר ואין חכם מפר</p>	<p>חכם מתיר ואין בעל מתיר</p>
--	--

4 The Gemara continues with a Machlokes בית שמאי ובית הלל regarding the Drasha of **זה הדבר** mentioned in the Pesukim of נדרים and in **חוקי**, the Issur of bringing Korbanos outside of the Bais Hamikdash.

The Pasuk of Nedarim states
וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל לאמר
זה הדבר אשר צוה ה'
Moshe Rabeinu informed the heads of the שבטים of Parshas Nedarim.

The Pasuk of **חוקי** states
דבר אל אהרן ואל בניו ואל בני ישראל ואמרת אליהם
זה הדבר אשר צוה ה' לאמר
Moshe Rabeinu informed the Kohanim and all of Klal Yisroel of the Issur **חוקי**.

The בית הלל say that the words **זה הדבר** are a גזירה שוה, a comparison, in which both, the words ראשי המטות
And the words אל אהרן ואל בניו ואל בני ישראל
Are applied to both, נדרים and **חוקי**.

Although the words **זה הדבר** of Nedarim are needed to teach חכם מתיר
ואין בעל מתיר
בעל מפר
ואין חכם מפר
The Ran explains however, מופנה מצד אחד למדין ומשיבין
The words **חוקי** which are NOT needed for any specific Drasha can create a גזירה שוה as long as there is NO פירא, no difficulties with the comparison.

Therefore, regarding נדרים the Pasuk of ראשי המטות teaches that התרת נדרים
ביחיד מומחה
An expert Talmid Chacham can nullify נדרים by himself, because ראשי המטות כתיב
Nedarim were told to ראשי המטות, who were each a יחיד מומחה.

And the גזירה of **זה הדבר** teaches that התרת נדרים
בשלושה הדייטות
Even three laymen can nullify Nedarim, because אהרן ובניו וכל ישראל כתיב
Nedarim were told to everyone.

Regarding **חוקי** the Pasuk of אל אהרן ואל בניו ואל בני ישראל
Is understood simply, that everyone is liable for **חוקי**.

And the גזירה of **זה הדבר** teaches that from ראשי המטות we derive שיש שאלה בהקדש
A Chacham can nullify the Neder of הקדש retroactively. Therefore, as the Ran writes; כאילו לא הקדישה מעולם דמי
The animal that was בחוקי נשחט was never a Korban – And as a result, the person is פטור.

4

<p>שחוט חוקי:</p> <p>דבר אל אהרן ואל בניו ואל בני ישראל ואמרת אליהם זה הדבר אשר צוה ה' לאמר</p>	<p>נדרים:</p> <p>וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל לאמר זה הדבר אשר צוה ה'</p>
<p><i>The בית הלל say</i> גזירה שוה: ראשי המטות and אל אהרן ואל בניו ואל בני ישראל are applied to both</p>	
<p>▶ Although <i>כך כדבר</i> of Nedarim are needed to teach חכם מתיר ואין בעל מתיר בעל מפר ואין חכם מפר</p> <p>▶ The Ran explains however, מופנה מצד אחד למדין ומשיבין</p>	
<p>Therefore,</p>	
<p>שחוט חוקי:</p> <p>דבר אל אהרן ואל בניו ואל בני ישראל ואמרת אליהם זה הדבר אשר צוה ה' לאמר</p> <p>Everyone is liable for שחוט חוקי אזינה לוקה: שיש שאלה בהקדש</p>	<p>נדרים:</p> <p>וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל לאמר זה הדבר אשר צוה ה'</p> <p>התרת נדרים ביחיד מומחה אזינה לוקה: התרת נדרים בשלושה הדייטות</p>

5

However,

לביט שמאי

דאמר אין שאלה בהקדש

לית להו גזירה שוה

According to the בית שמאי who hold that a Nedar of הקדש cannot be nullified – as the Ran quotes a Mishnah in מסכת

נזיר;

בית שמאי אומרים

הקדש טעות הקדש

We must say that they hold that the words זה הדבר are

NOT a גזירה שוה.

Therefore, regarding Nedarim זה הדבר teaches that

חכם מתיר

ואין בעל מתיר

בעל מפר

ואין חכם מפר

And ראשי המטות teaches that

התרת נדרים

ביחיד מומחה

However the Halachah of

התרת נדרים

בשלושה הדייטות

Is derived through סמוכין, from the adjoining Pasuk in the previous פרשת פנחס which states

'אלה תעשו לה' במועדיכם וגו'

The word אלה is an exclusion which teaches that

מועדי ה' צריכין מומחה

ואין פרשת נדרים צריכין מומחה

Nedarim can be nullified even without מומחין.

שלוש הדייטות are sufficient.

Regarding חוץ שחוטי, according to בית שמאי, the words of זה הדבר teach that for עופות, a Korban of birds;

על השחיטה חייב

ואין חייב על המליקה

One is only liable for חוץ שחוטי through שחיטה, cutting the bird's סימנים, but he is NOT liable through מליקה, severing the bird's neck with his nail.

The אשר ישחט בית הלל derive this Halachah from the words

=====

5

לביט שמאי
דאמר אין שאלה בהקדש
לית להו גזירה שוה

Therefore,

שחוטי חוץ:

נדרים:

דבר
אל אהרן ואל בניו
ואל בני ישראל
ואמרת אליהם
זה הדבר אשר צוה ה' לאמר

וידבר משה
אל ראשי המטות
לבני ישראל לאמר
זה הדבר אשר צוה ה'

Everyone is liable
for חוץ שחוטי

התרת נדרים
ביחיד מומחה

על השחיטה
חייב
ואין חייב
על המליקה

חכם מתיר
ואין בעל מתיר
בעל מפר
ואין חכם מפר

The בית הלל
derive this
from אשר ישחט

התרת נדרים
בשלושה הדייטות:
אלה תעשו לה' במועדיכם...

מועדי ה' צריכין מומחה
ואין פרשת נדרים צריכין מומחה

6

The Gemara continues:

א"ר חנינא השותק על מנת למיקט מפר אפילו מכאן ועד עשרה ימים
A person who hears his wife's Neder and was silent ביום
only to annoy his wife so that she will assume that
he validated her Neder, when in truth, as the Ran
explains

והוא אינו מתכוין לכך אלא שיפר לה לאחר מיכן
He did NOT mean to validate the Neder, but to
subsequently nullify it. Therefore, he can nullify the
Neder even 10 days after שמעו, because this is NOT
considered a שתיקה which is מקיים the Neder.

However, the Gemara cites several Breisos which prove
that השותק ע"מ למיקט אינו מיפר כלל
He CANNOT nullify the Neder after שמעו, because it
IS considered a שתיקה which is מקיים the Neder.

קראי יתירי כתיבי; וראי יתירי כתיבי
And the Ran explains; תלתא קראי כתיבי
The Pasuk mentions the word יחריש, silence, three times,
as follows:

ואם החריש יחריש לה אישה מיום אל יום
והקים את כל נדריה וגו' כי החריש לה ביום שמעו

To teach that there are three forms of שתיקה which
validate a Neder;

1. חד בשותק סתם
He was silent with NO particular intention;
2. חד בשותק ע"מ למיקט
He was silent only to annoy his wife;
3. חד בשותק ע"מ לקיים
He was silent because he WANTS the Neder;

In all these cases,
אינו מיפר לאחר יום שמעו
He CANNOT make הפרה after שמעו, because, as the
Ran explains

כיון שעבר יום שמיעה ולא הפר
גלי דעתיה שהוא רוצה בקיומו
When he allows the day to pass without making הפרה, it
indicates that he wants the Neder, and the שתיקה is
considered a הקמה. However

מפר
ביום שמעו
He CAN make הפרה all day שמעו, because

לא גלי דעתיה
The שתיקה does NOT indicate that he wants the Neder
after שמעו, because he may yet make הפרה later
that day. Therefore, the שתיקה is NOT considered a הקמה.

However, regarding
שותק על מנת לקיים
The Ran points out the following distinction:

שותק ע"מ לקיים לאחר זמן
מיפר בו ביום
When he was silent שמעו because he wants the Neder
to be validated the next day, he can make הפרה all day.
However,

שותק על מנת לקיים לאלתר
שוב אינו יכול להפר ואפילו בו ביום
If he was silent שמעו because he wants the Neder to
take effect immediately, he cannot make הפרה even on
that day, because his שתיקה is considered a הקמה, as if he
was silent the entire יום שמעו, because he definitely
WANTS the Neder.

6

א"ר חנינא
**השותק על מנת למיקט
מפר אפילו מכאן ועד עשרה ימים**

והוא אינו מתכוין לכך
אלא שיפר לה לאחר מיכן

However,
several Breisos prove:

**השותק ע"מ למיקט
אינו מיפר כלל**

קראי יתירי כתיבי:
תלתא קראי כתיבי

ואם החריש יחריש לה אישה מיום אל יום
והקים את כל נדריה...
כי החריש לה ביום שמעו

In all these cases

**מיפר
ביום
שמעו**

לא גלי
דעתיה

**אינו מיפר
לאחר
יום שמעו**

כיון שעבר יום שמיעה ולא הפר
גלי דעתיה שהוא רוצה בקיומו

However, regarding

שותק על מנת לקיים

The Ran points out the following distinction

שותק ע"מ לקיים
לא לאלתר

**שוב
אינו יכול להפר
ואפילו בו ביום**

שותק ע"מ לקיים
לאחר זמן

**מיפר
בו ביום**

7 The Gemara cites a Braisa which mentions several distinctions between the *הקמה* and *הפרה*

1.
 השתיקה
 מקיימת
 ואין שתיקה
 מבטלת
 שותק סתם *הקמה* accomplishes ביום שמעו
 However, silence does NOT accomplish *הפרה* even if it indicates his displeasure.

2.
 קיים בלבו
 קיים
 הפר בלבו
 אינו מופר
 One can make *הקמה* in his mind, as in *לאיתר* חכם
 However, one CANNOT make *הפרה* in his mind, but rather with an explicit statement.

3.
 נשאלין
 על ההקם
 ואין נשאלין
 על ההפר
 One can nullify a *הקמה* with a חכם, but CANNOT nullify a *הפרה* by a חכם.

However, both, *הקמה* and *הפרה* are similar in that
 קיים
 אין יכול להפר
 One CANNOT make *הפרה* after he already made *הקמה*.
 And
 הפר
 אין יכול לקיים
 One CANNOT make *הקמה* after he already made *הפרה*.
 =====

הדרן עלך פרק נערה המאורסה
 We have B"H completed the Tenth Perek of נדרים, and will begin the Eleventh and final Perek, ואלו נדרים, in the next Daf, B'ezras Hashem.

7 *ברייתא:*

Several distinctions between *הפרה* and *הקמה*

<p>③ נשאלין על ההקם</p> <p>▼</p> <p>ואין נשאלין על ההפר</p>	<p>② קיים בלבו קיים</p> <p>▼</p> <p>הפר בלבו אינו מופר</p>	<p>① השתיקה מקיימת</p> <p>▼</p> <p>ואין שתיקה מבטלת</p>
---	--	---

However *הפרה* and *הקמה* are similar in that

<p>הפר אין יכול לקיים</p>	<p>קיים אין יכול להפר</p>
-----------------------------------	-----------------------------------

הדרן עלך נערה המאורסה